

Crtice iz djelatnosti Lastovske flotile u 1944. godini

Priradio: Mato Kapović

II

Štab
Lastovske flotile
broj: 104
28. VIII 1944.

Dostavlja operativni izvještaj za 25-27 Štabu V. POS.

U vezi naređenja, tam. broj 178/44, dostavljamo operativni izvještaj za vožnju za dane 25-27 augusta 1944:

ad 1) Sastav, isplavio je iz Svetog Petra 25/VIII u 20 i 30 sati, sa zadatkom da preveze bataljon 11. brigade na položaj na Pelješac.

ad 2) NB-12, PČ-48 i M/J Slavni Josip.

ad 3) Neprijateljska kopnena jedinica na položajima iznad uvale Prapratna na Pelješcu. Sastav i jačina nepoznati.

ad 4) Neprijatelj je sa svojih položaja otvorio vatru, na što je NB 12 odgovorio.

ad 5) 26/VIII u 22 i 45 sati.

ad 6) Nakon isplavljenja iz Svetog Petra, uzet je u tegalj M/J Slavni Josip, a taj je teglio PČ-48. Na svim su se brodovima nalazile trupe. Vozilo se u kursu E u 01 sat 26/VIII sastav je uplovio u Pomo, gdje je i predanio. U 20 i 30, sastav je ponovo isplavio i vozio obalno navigacijom do V. Tatinice, odakle je uzeo kurs na D. Luku. Kad je stigao do obale Pelješca, okrenuo je i stao voziti u kursu SE prema V. Vratniku, jer je komandant smatrao da još nije došao do D. Luke. U 22 i 45, opažena je sa položaja iznad Prapratna jedna bijela raketa u pravcu prema brodu, a odmah iza toga, ispaljen je sa neprijateljskih položaja jedan rafal iz mitraljeza. Tegalj je bio odmah odriješen, i Slavni Josip i PČ-48, okrenuli su natrag prema Šapavici. Neprijatelj je počeo da tuče iz 3—4 mitraljeza od 20 mm. NB-12, prihvatio je

borbu, i otvorio na neprijatelja vatru iz topa i 3 20 mm. »Brede« i 2 puškomitraljeza »Bren«. Vatra je trajala oko 15 minuta, za koje bi se vrijeme brodovi sa trupama povukli iz zone dejstva neprijateljskog oružja. Za vreme dok je NB 12 gađao neprijateljska vatra je sasvim prestala, te se nije ponovila i onda, kada se NR 12 povukao. Za vrijeme borbe NB 12, povukao se sasvim pod obalu i zaustavio mašinu, tako da su neprijateljski meci, koji su u prvom momentu padali u blizini sastava, na kraju borbe promašivali. Nakon završene borbe, NB 12, uplovio je u Dobru luku, i tu vršio osiguranje za vrijeme dok su se iskrcavale trupe. Iskrcavanje je počelo u 24 sata, a završeno je bilo 27/VIII u 02 sata, kada je sastav isplavio za Pomo, pošto je prethodno ukrcao u D. Luki nešto zbjega i Talijana. Sastav je plovio u teglju NB-12 određenom rutom i uplovio u Pomo u 3 i 30 sati. Slavni Josip i PČ 48, ostali su u Pomo, dok je NB 12 odmah uplovio u 7 sati sa manjim brojem putnika uplovio u Sv. Petar. More je bilo uzburkano, vjetar promjenljiv i prilično jak.

ad 7) Cilj borbe je bio postignut, jer je neprijatelj ušutkan, a sastav je bez gubitaka izvršio svoju zadaću. Prilikom bombardiranja neprijateljskih položaja, zapaljena je šuma i nakon kratkog vremena, čula se u pravcu neprijateljskog položaja jača detonacija. Prema podacima, nalazila se na tom mjestu municija, te je sasvim vjerovatno, da je bio našom vatrom zapaljen dio depo municije. Što je uništeno, nije poznato, zarobljeno ili zapljeno nije ništa.

ad 8) Bez sadržaja,

ad 9) Utrošeno 38 granata za 40 mm k. top, 480 20 mm metaka za Bredu, i 130 metaka za 7,8 puškomitraljez »Bren«. Dalje bez sadržaja,

ad 10) Bez sadržaja,

ad 11) Bez sadržaja,

ad 12) Zapaženo je da se je navigaciji posvetilo premalo pažnje, jer se nije smjelo dozvoliti da brodovi voze uz obalu dalje dok se nije ustanovila pozicija sastava. Time se je sastav izložio opasnosti, da bude napadnut i s mora i s kopna, kao što se je i desilo, te su trupe bile izložene nepotrebnoj opasnosti i eventualnim gubicima, pogotovo, kad sastav nije mogao biti dovoljno branjen s razloga, što su trupe, koje su bile ukrcane na NB 12, koji je jedini bio sposoban da štiti sastav efikasno, te je bio zato i određen, smanjile borbenu vrijednost broda, s razloga, što je bio brod pretrpan sa trupama (na palubi imao je ukrcanu jednu četu). Ova prenatrpanost na plovnim jedinicama, posljedica je toga, što za pojedine transporte nema dovoljno brodova, te se moraju trupe krcati preko normale i to ne samo na transportne brodove, već i na brodove koji su određeni samo za pritanju i koji imaju u slučaju potrebe stupiti sa neprijateljskim jedinicama u borbu. U ovom slučaju, mogao je biti priličan broj žrtava,

da su neprijateljski rafali pogodili. Svakako bi bilo mnogo više žrtava, nego u slučaju, da se je na brodu nalazila sama posada. Osim toga je na brodu ograničeno kretanje, te i to osjetljivo ometa posadu prilikom borbe, a još više u slučaju raznih manevara (požar, prodor vode itd.). Pogotovo kada među ukrcanim trupama u ovakvom slučaju može doći i do panike. Komandantu sastava i komandi broda, skrenuta je pažnja na izložene nedostatke, i ukazana im je štetnost ovakvog postupanja, ukoliko je ista potekla od njih. Jedan veliki nedostatak na brodu je i to, da brod nema dobrog durbina. Na brodu se doduše nalazi dubrin, ali je tako slab, da se vidi bolje s prostim okom, nego kroz njega. Durbina je 6 puta 30.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Polit. komesar
Jerko Šestanović

Operativni oficir
Miro Vrančić

Komandant
Blagoje Vlašić

*Dokumenti korišteni iz arhiva Dubrovačkog muzeja —
Odjel Socijalističke Revolucije.*